

Univerzita
Pardubice
Fakulta
filozofická

Katedra filosofie

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno studenta: Veronika Dostálová

Název práce: **Filosofické aspekty Komenského Pampaedie**

Jméno vedoucího práce: PhDr. Věra Schifferová, CSc.

I. Formální kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Cíl práce je zformulován a odpovídá zadání a názvu práce.	x		
2. Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	x		
3. Struktura práce je logická a odpovídá zvolenému tématu.	x		
4. Závěr shrnuje dosažené poznatky a formuluje přínos k řešení problému.	x		
5. Autor nic podstatného neopomenul (zadání, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce)	x		

II. Obsahová kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce prokazuje porozumění autora problematice.	x		
2. Opírá se o relevantní prameny a literaturu .	x		
3. Adekvátním způsobem s nimi pracuje.	x		
4. Zpracování vykazuje rysy vlastního přínosu.			

III. Jazyková kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb.		x	
2. Práce je psána kultivovaným odborným jazykem.	x		
3. Student zvládl a rozumí terminologii oboru a tématu, jímž se zabývá.	x		
4. Student pracuje správně s odkazy a citacemi , odlišuje parafráze a vlastní myšlenky.	x		
5. Práce je vybavena vhodně (ve shodě s charakterem zvoleného tématu) doplňky textu (obrazové přílohy apod.)			

Slovní ohodnocení

Veronika Dostálová se ve své práci zaměřuje na filosoficko-výchovnou problematiku Komenského, přičemž vychází především z jeho *Pampaedie* a z komeniologických prací Jana Patočky. Rovněž ostatní sekundární literatura čítá nejvýznamnější komeniologické autory naše i zahraniční.

Bakalářská práce rozvíjí své téma v těchto kapitolách: 1. Zásada *omnes – omnia – omnino*, 2. Důležitost vzdělání z hlediska lidské přirozenosti, 3. Encyklopedismus jakožto doklad lidské touhy po všeobsáhlém vědění, 4. Všeškolství, všeknižnictví, všeučitelství, 5. Triadická výstavba *Pampaedie*, 6. Stupně celoživotního vzdělávání, 7. Význam *Pampaedie* v rámci *Obecné porady...*, 8. *Pampaedia* jako inspirace Patočkovy „pedagogiky obratu“.

Dostálová bere správně v potaz theologické východisko Komenského nápravných snah, i když by práce mohla lépe charakterizovat křesťanskou perspektivu, do níž je Komenského myšlení zasazeno. Práce začíná rozborem Komenského universalismu a shrnuje jeho úvahy o vzdělání, jehož hlavním cílem je rekonstrukce obrazu božího v člověku. Tím, že nepomíjí tento metafyzický rozměr Komenského výchovy, významně překračuje mnohá komeniologická pojednání, která se zaměřují zejména na didaktiku a opomíjejí právě theologické souvislosti, bez nichž zůstává Komenský podstatně nepochopen. Dostálová rovněž výstižně ukazuje Komenského kritiku encyklopedismu, který Komenský reviduje pomocí své pansofie. „Encyklopedie tedy neměla být podle Komenského pouhým souhrnem jednotlivých vědomostí lidského bádání odtržených od toho, co člověka skutečně obklopuje, nýbrž tyto vědomosti měly zde být uvedeny v kontextu řádu celého universa.“ (s. 22) V duchu Radima Palouše Dostálová připomíná, že „svět je prostě světem výchovy“.

V práci však postrádám preciznější rozpracování pojmu vzdělání, kdy často autorka zůstává u jeho neproblematického významu, resp. spíše předpokládá, že víme, co to je, aniž by jej analyzovala. Někde k tomu vidíme nadějně náběhy, např. na s. 14: „Vzdělaný je podle Komenského ten člověk, který způsobem, jakým svůj život prožívá, směřuje především k pravdě (nemělo by být velké „P“? – pozn. A. P.). Život v pravdě, ctnostný život, je zrcadlem života božského.“ Tento zevrubnější rozbor pojmu vzdělání bych předpokládal už proto, že práce má v názvu přívlástek „filosofické“. K obhajobě proto kladu autorce otázku, co Komenský vlastně rozumí

vzděláním a zda se toto vzdělání nějak (a jak) odlišuje od pojmu vzdělání dnešní doby. Současně však tuto výtku činím s vědomím, že by už vlastně šlo tak trochu o domýšlení Komenského, neboť se zdá, že i Komenský v duchu své doby přistupuje k pojmu vzdělání s vědomím neproblematičnosti.

Práce je psána poměrně vytříbeným stylem (až na drobnosti) a bez gramatických chyb, autorka dobře porozuměla pojmům a širší problematice Komenského tvorby, drží se tématu a má logickou strukturu. Představuje vhodný mezník k dalšímu pokračování v tématu a k obhajobě ji doporučuji s hodnocením výborně.

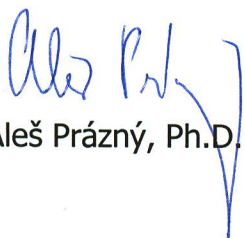
IV. Otázky k obhajobě

Co Komenský rozumí vzděláním a zda se toto vzdělání nějak (a jak) odlišuje od pojmu vzdělání dnešní doby.

Navržená známka VÝBORNĚ

Datum 23. 5. 2016

Podpis oponenta práce

Aleš Prázný, Ph.D.